

СТАНОВИЩЕ

от проф. Сергей Игнатов, д.н.

за

Развитие на скулптурата по времето на Тиванските царе

(XII, XVIII династии)

от доц. Моника Попова, представен като дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор”

Дисертацията на доц. Моника Попова е посветена на ключов проблем в представите на древните египтяни за света на имената и формите. Изследването е насочено към скулптурата, към системата от тела/форми, които приютяват съществена част от личността на изобразените. Така избраната тема неминуемо води до описанието на такива феномени като Ка, Ба, Ах и др., с които египтяните описват личността на царете, боговете и простосмъртните, както и механизма за преминаване през световете.

Предложеният за обсъждане научен труд се състои от увод, две глави, заключение, списък на съкращенията, списък на използваната литература, общо - 264 страници. Изследването е съсредоточено върху епохите на Средното царство и Новото царство, които предоставят богат материал за изучаването на древноегипетската скулптура.

Авторът проследява развитието на образа, на скулптурата в системата на ритуалите, на древноегипетския канон. Дискутирана е представата за изкуство в древния Египет и връзката му с писмеността.

Моника Попова разглежда три ритуала, които са свързани със скулптурата: „ритуалът за отваряне на устата”, „фестивалът Хеб Сед”, „празникът Опет”. Всеки един от тях може да бъде обект на отделно изследване.

В изследването е отделено място и на канона и пропорциите, но за съжаление темата не е развита достатъчно.

Дисертационният труд е посветен главно на Тиванската скулптура, но не са пренебрегнати и други школи.

Изследването е полезно, защото е събран, изучен и анализиран огромен фактологичен материал. Основна слабост обаче е емоцията, която често надделява над

математическата строгост, която характеризира изследванията в областта на египтологията. Слабост е липсата на дисциплинирано разкриване на фактите по пътя към целите на изследването. Оформянето на библиографията не е подчинено на единни принципи.

Този подход има своето обяснение. Моника Попова е известен художник. Тя е дългогодишен преподавател в НБУ в област, която е много близка до темата на дисертационния ѝ труд. Едновременно с това тя от години посещава курсовете по египтология в НБУ. Всичко това създава вътрешен конфликт в предложеното изследване. Конфликт между високата емоционалност на художника и последователното изучаване на паметниците. В резултат на това Моника Попова е създала интердисциплинен продукт, пропит от лично отношение и преживявания. Ще припомня, че тя и нейните студенти периодично изработват копия на древноегипетски паметници, т.е. Моника Попова в своите занимания съчетава теоретично изследване на скулптурата на древните египтяни с нейното практическо усвояване и преживяване.

Всичко това ми дава основание да смятам, че представения за обсъждане дисертационен труд отговаря на изискванията за получаване на образователната и научна степен „доктор” (шифър 05.03.01.). Препоръчвам на почитаемата научна комисия да предложи на Академичния съвет на Нов Български Университет да присъди на доц. Моника Попова образователната и научна степен „доктор”.

28.05.2014

професор Сергей Игнатов, д.н.